

Energinet
Att.: Jens Colberg-Jensen
Tonne Kjærsvvej 65
7000 Fredericia

Kontor/afdeling
Center for vedvarende
energi / Energiø

Dato
03-08-2021

J nr. 2020-10467

TSGR

Supplerende tilladelse til at udføre forundersøgelser i området for energiøen i Nordsøen og de tilknyttede havvindmølleparker

Med Klimaaftale for energi og industri mv. af 22. juni 2020 er det besluttet, at der skal etableres to energiøer. Den ene energiø skal placeres i Nordsøen og skal have en kapacitet på 3 GW i ca. 2030 med plads til mindst 10 GW på sigt. Den anden energiø etableres på Bornholm og skal have en kapacitet på 2 GW.

På den baggrund meddelte klima-, energi- og forsyningsministeren den 29. november 2020 pålæg til Energinet om gennemførelse af forundersøgelser for de to energiø-projekter. Ved Tillæg til klimaaftale af. 4. februar om energi og industri af 22. juni 2020 vedr. ejerskab og konstruktion af energiøer mv., blev det besluttet at konstruere energiøen i Nordsøen som en inddæmmed ø, ligesom det blev besluttet at energiøen skulle placeres ca. 80 km ud for Thorsminde ved den vestjyske kyst.

Energistyrelsen meddelte d. 20. juli 2021 supplerende pålæg til Energinet om gennemførelse af støjundersøgelser i forbindelse med energiøerne.

Sagens oplysninger

På baggrund af Energinets ansøgning af 22. februar 2021 meddelte Energistyrelsen den 28. april 2021 tilladelse til at lave forundersøgelser i området for energiøen i Nordsøen og de tilknyttede havvindmølleparker, herunder indsamle miljødata og lave havbundsundersøgelser.

Energinet har med ansøgning af 22. juli 2021 ansøgt om at udføre undersøgelser af støj fra instrumenterne anvendt til de geofysiske undersøgelser af området til energiøerne. Undersøgelserne skal udføres i august 2021 og varer samlet set ca. 7 dage.

Området for de ansøgte støjundersøgelser fremgår af nedenstående kort (figur 1), og området er afgrænset af koordinater under vilkår 1 i denne tilladelse. Energiøen og havvindmølleparkernes forventede placering i forhold til forundersøgelsesområdet fremgår af figur 2.

Det ansøgte område angår støjundersøgelser i det samme område, som Energistyrelsen gav tilladelse til forundersøgelser i ved tilladelse af 28. april 2021.

Energistyrelsen

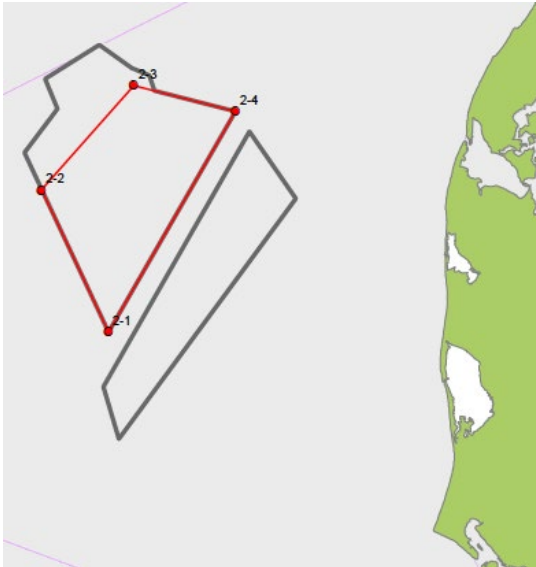
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

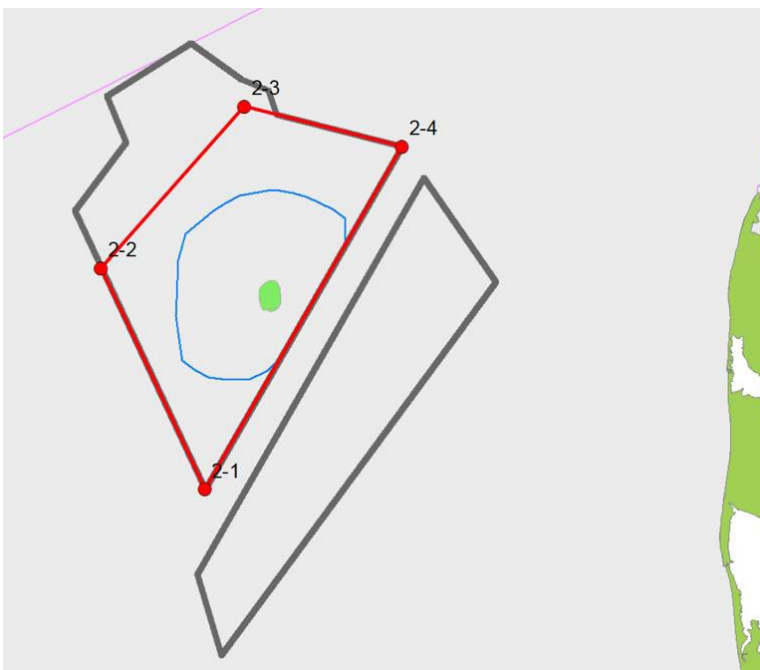
T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Figur 1: Forundersøgelsesområde til Energiø Nordsøen vist som rødt polygon. Området er ca. 2470 km².

Figur 2: Kortet viser forundersøgelsesområdet som rødt polygon og område til placering af tekniske anlæg (havvind og inddæmmede ø) til Energiø Nordsøen som en blå cirkelaftegning med grønt område til mulig lokalitet for selve den inddæmmede ø. Området er omtrent 1000km² og inden for dette placeres, ud over Energiøen, 3 GW havvindmølleparker

De ansøgte støjundersøgelser

Af Energinets ansøgning fremgår, at formålet med de ansøgte undersøgelser er at tilvejebringe empirisk evidens i form af måledata, der dokumenterer udbredelsen af støj fra akustiske måleinstrumenter, som anvendes i forbindelse med undersøgelser af energitøer, havmølleparker og søkabler mhp. at tilvejebringe et bedre vidgrundlag for fremtidige miljøvurderinger.

Af ansøgningen fremgår, at forundersøgelserne vil blive udført som et geofysisk survey, som udføres i tilknytning til en bølge udlagt til formålet, og som er monteret med undervandssensorer til måling af lyd i vandet.

Endelig har Energinet oplyst, at forundersøgelserne vil foregå efter gængse og standardiserede procedurer jf. Energinets tidligere ansøgning om geofysiske undersøgelser i forbindelse med Energiø Nordsøen af 28. april 2021. For en nærmere gennemgang af de ansøgte undersøgelser henvises til Energinets ansøgning af 22. juli 2021, afsnit 2-3.

De planlagte undersøgelser varer samlet set ca. 7 dage. Heraf forventes de geofysiske undersøgelser at vare 2-3 dage, mens resten af tiden omfatter mobilisering og demobilisering. De egentlige geofysiske undersøgelser foretages dermed kun i en meget begrænset periode og gennemføres med anvendelse af ét fartøj.

Energistyrelsens afgørelse

Energistyrelsen giver hermed tilladelse til at gennemføre de forundersøgelser i det ansøgte område, som følger af Energinets ansøgning af 22. juli 2021.

Forundersøgelserne skal udføres med henblik på, at der etableres et evidensbaseret datagrundlag til brug for miljøvurderinger ifm. kommende ansøgninger om geofysiske undersøgelser til energitøerne samt opstilling af havvindmøller i forundersøgelsesområdet

Tilladelsen er givet med hjemmel i VE-lovens § 22, stk. 1 og 2, jf. § 23, stk. 3. Efter VE-lovens § 22, stk. 1, kan forundersøgelser til brug for udnyttelse af energi kun gennemføres efter tilladelse fra klima-, energi og forsyningsministeren og hvor udnyttelsen af energi er relevant, jf. VE-lovens § 22, stk. 2 og stk. 7. Beføjelsen til at meddele tilladelse hertil er delegeret til Energistyrelsen, jf. § 3, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Tilladelsen er gældende for perioden fra den 2. august 2021 til den 30. september 2023 og på nedenstående vilkår. Tilladelsen er endvidere afgrænset til det ansøgte

forundersøgelsesområde, som angivet ved ovennævnte koordinater og kortmateriale, jf. VE-lovens § 22, stk. 7.

Det bemærkes, at forundersøgelsestilladelsen ikke i sig selv giver ret til at anlægge en energiø i Nordsøen eller opføre havvindmøller. Der er altså med en forundersøgelsestilladelse ikke taget stilling til, hvorvidt der kan anlægges en energiø eller opstilles havvindmøller på den givne lokalitet.

Energistyrelsen har bl.a. på baggrund af oplysningerne i DCE rapporten, der henvises til i Energinets ansøgning, vurderet, at forundersøgelserne må forventes at kunne medføre en mindre, men ikke væsentlig påvirkning på havpattedyr, når forundersøgelserne sker under de i tilladelsen angivne vilkår. Vilkårene sikrer således, at der benyttes bl.a. *soft start*, så eventuelle havpattedyr i området, der kan blive påvirket af støjen, skræmmes væk, inden støjen når niveauer, der kan medføre permanente skader.

Denne vurdering er under forudsætning af, at de geotekniske og geofysiske forundersøgelser gennemføres som beskrevet i ansøgningen og under de i tilladelsen angivne vilkår.

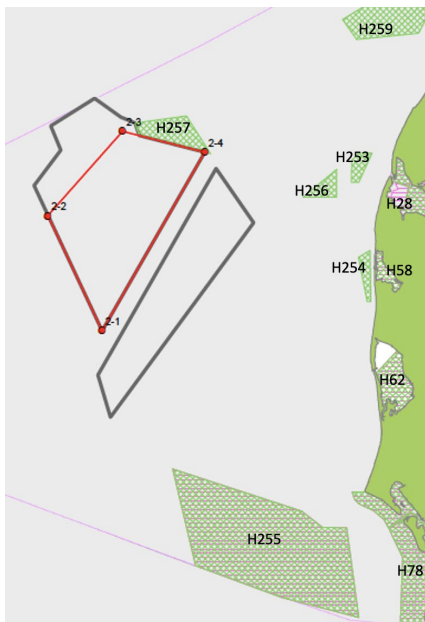
Påvirkning af miljøet mv. – væsentlighedsvurdering ift. påvirkning af Natura 2000-områder og vurdering af påvirkning af bilag IV-arter

Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet (herefter "bekendtgørelsen") finder anvendelse for forundersøgelser til brug for etablering af elproduktionsanlæg på havet, jf. § 1, stk. 2, nr. 1.

Såfremt forundersøgelserne vurderes at kunne medføre en væsentlig påvirkning på internationale naturbeskyttelsesområder, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering jf. bekendtgørelsens § 2. Der vil herefter kun kunne meddeles forundersøgelsestilladelse, hvis en skade på udpegningsgrundlaget kan udelukkes. Energinet har oplyst, at der ikke gennemføres forundersøgelser inden for udpegede Natura 2000-områder, jf. nedenstående kort (figur 3):

Figur 3: Kort over forundersøgelsesområdet (det røde polygon) med markerede Natura 2000-områder (skraveret med grønt)

Energistyrelsen har på baggrund af ansøgningens fremlagte oplysninger vurderet, at de ansøgte forundersøgelser, hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan medføre en væsentlig påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder. Tilladelsen til forundersøgelser kan dermed gives uden en habitatkonsekvensvurdering af forundersøgelserne, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1, jf. stk. 2.

Der er i vurderingen lagt vægt på, at habitatområde nr. 257, der grænser umiddelbart op til forundersøgelsesområdet, er udpeget for naturtypen *stenrev* (naturtype nr. 1170), og at forundersøgelserne ikke medfører fysiske indgreb eller andre aktiviteter, der kan påvirke stenrevne i området negativt. Habitatområde nr. 256 er beliggende ca. 45 km fra forundersøgelsesområdet og er også udpeget for naturtypen *rev* (naturtype nr. 1170), hvor forundersøgelserne ligeledes ikke vurderes at kunne medføre en påvirkning på udpegningsgrundlaget.

Nærmeste Natura 2000-område med *marsvin* på udpegningsgrundlaget er beliggende over 60 km fra forundersøgelsesområdet. Der vurderes dermed ikke at kunne ske en væsentlig påvirkning i form af forstyrrelser eller skade på individer i habitatområdet. Denne vurdering gør sig gældende uanset anvendelse af *soft start*-procedure, idet habitatområdet er beliggende i så stor afstand fra forundersøgelsesområdet.

Vurdering af påvirkning på bilag IV-arter

Marsvin og alle arter af hvaler er listet på habitatdirektivets bilag IV, og der kan i henhold til bekendtgørelsens § 5 ikke gives tilladelse til aktiviteter, der medfører ødelæggelse af yngle- eller rasteområder eller medfører forstyrrelser af arterne i

deres naturlige udbredelsesområde, hvor forstyrrelsen har skadelig virkning for arten eller bestanden.

Energistyrelsen har vurderet, at det på baggrund af de fastsatte vilkår i tilladelsen kan udelukkes, at forundersøgelserne i sig selv eller i kombination med andre kendte planer eller projekter vil medføre væsentlig forstyrrelse af bilag IV-arter eller beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for arterne.

Energistyrelsen har i sin vurdering særligt lagt vægt på, at bortskræmning af individer fra forundersøgelserområdet er af så begrænset omfang, både geografisk og tidsmæssigt, at forstyrrelserne kun vil være lokalt, kortvarige og reversible uden risiko for påvirkning af den økologiske funktionalitet for arterne.

Rapporten fra DCE om den forventede lydspredning fra forundersøgelserne og den mulige påvirkning af marsvin og sæler anfører, at påvirkningen af disse havpattedyr er ubetydelig til lille, såfremt der anvendes de i rapporten nævnte afværgeforanstaltninger. På baggrund af rapporten fra DCE har Energistyrelsen fastsat nærmere vilkår for arbejdets udførelse for at sikre, at havpattedyr skræmmes væk fra området tilstrækkeligt tidligt og i tilstrækkelig afstand til at sikre, at der ikke sker væsentlige negative påvirkninger i form af permanente høreskader.

Energistyrelsen har derudover lagt vægt på, at aktiviteterne samlet set er uden større betydning for de enkelte arter af havpattedyr i området og for bestandene som helhed.

Ovenstående vurdering ift. påvirkningen af havpattedyr, som bilag IV-arter, er alene gældende under forudsætning af, at den procedure for undervandsstøj i forbindelse med forundersøgelserne, som er beskrevet i ansøgningen, følges, og at nedenstående vilkår om undervandsstøj overholdes.

Afslutningsvist bemærkes, at satellitmærkningen af marsvin, som behandlet i afsnit 2.2.1 i rapporten fra DCE, viser, at marsvin besøger forundersøgelserområdet, men at det ikke ser ud til at være et af de vigtigste områder for marsvin. Således viser satellitmærkningen, at marsvinene i højere grad bevæger sig henholdsvis syd og nord for forundersøgelserområdet. Denne satellitdata er dog anført i rapporten fra DCE som behæftet med en vis usikkerhed.

Havstrategiloven

Det er Energistyrelsens vurdering, at forundersøgelserne ikke påvirker opfyldelse af den danske havstrategi, herunder fastsatte miljømål samt det gældende indsatsprogram, da forundersøgelserne ikke vurderes at påvirke den havbundstype, som beskyttelsesområderne skal sikre, og der ikke er overlap mellem forundersøgelserområdet og havstrategiområdet.

Vilkår for tilladelsen

Tilladelsens område

1. Indehaveren af tilladelsen har ret til at gennemføre forundersøgelser i områderne vist på figur 1, nærmere defineret som de områder, der er afgrænset af nedenstående koordinater (Tabel bilag 1).

Tabel bilag 1: Koordinater til afgrænsning af området til forundersøgelser for Energjø Nordsø. Geodætisk reference til ETRS89, UTM32N.

POINTID	EASTING	NORTHING	LATITUDE	LONGITUDE
2-1	334.936,8	6.222.466,5	56° 7,122' N	6° 20,693' E
2-2	312.956,7	6.269.258,8	56° 31,825' N	5° 57,518' E
2-3	343.320,2	6.303.529,4	56° 50,945' N	6° 25,852' E
2-4	376.623,8	6.295.023,3	56° 46,966' N	6° 58,838' E

Generelle vilkår

2. Tilladelsen er gældende for perioden fra den 2. august 2021 til den 30. september 2023.
3. Forundersøgelserne i tilladelsen skal være afsluttet den 30. september 2023.
4. Tilladelsen medfører ikke en indskrænkning i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone. Tilladelsen er således ikke til hinder for, at der inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades andre end indehaveren af tilladelsen at gennemføre andre former for aktiviteter end i denne tilladelse omfattede.
5. Indehaveren af tilladelsen skal følge gældende ret herunder EU-regler. Denne tilladelse fritager ikke indehaveren af tilladelsen fra at indhente eventuelle andre relevante tilladelser i henhold til anden lovgivning.
6. Indehaveren af tilladelsen skal udføre undersøgelserne på en forsvarlig måde og således, at virksomhed, der udføres af rettighedshavere i henhold til undergrundsloven, fiskeriaktiviteter og anden næringsvirksomhed, ikke urimeligt vanskeliggøres.
7. Indehaveren af tilladelsen skal tegne forsikring til dækning af de skader, som indehaveren af tilladelsen – eller andre personer på vegne af

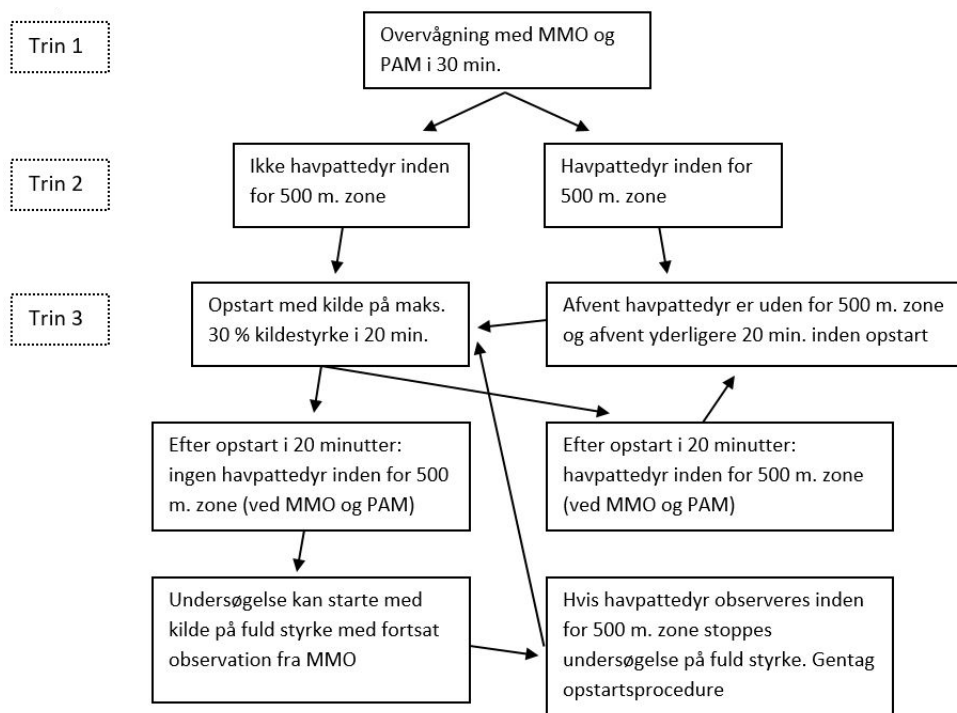
- indehaveren af tilladelsen – forvolder i henhold til den i tilladelsen udøvede virksomhed. Dokumentation herfor skal forelægges Energistyrelsen, inden forundersøgelsestilladelsen udnyttes.
8. De geotekniske undersøgelser, der udføres i forbindelse med forundersøgelserne, skal foretages inden for rammerne af det ansøgte forundersøgelsesområde, jf. de ovenfor oplyste koordinater.
  9. I takt med at forundersøgelserne udføres, og de pågældende resultater og data foreligger, skal disse indsendes vederlagsfrit til Energistyrelsen. Energistyrelsen forbeholder sig ret til at offentliggøre rådata og resultater, som er indsamlet ved forundersøgelserne.
  10. Med henblik på monitorering af impulsstøj fra de seismiske undersøgelser skal der ske en indrapportering af disse aktiviteter til Miljøstyrelsen. Indrapporteringen skal omfatte tidspunkt for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af hvilken aktivitet, der har forårsaget impulsstøjen.

Miljøvilkår

11. Geofysiske surveys skal foretages som beskrevet i ansøgning af 22. juli 2021 fra Energinet med tilhørende bilag.
12. Af hensyn til beskyttelsen af havpattedyr skal der ved de geofysiske surveys anvendes soft start-procedure i overensstemmelse med fremgangsmåden beskrevet i figur 4 ved anvendelse af sparker (f.eks. GeoSource 200 eller lignende). Anvendelse af PAM (Passive Acoustic Monitoring) og MMO (Marine Mammal Observers) i forbindelse med udførelsen af de geofysiske undersøgelser er endvidere behandlet nedenfor i figur 4.

Figur 4: Opstart af soft start-procedure.

13. På grund af større kildestyrke ved Sub-Bottom Profiler (Innomar Medium 100 eller lignende) må denne først aktiveres, når sparker (f.eks. GeoSource 200 eller lignende) kører på fuld styrke efter opstartsprocedure, jf. vilkår 12.

14. For de lokaliteter, hvor der skal foretages undersøgelse med 3 x sparker (GeoSource 200), skal opstartsproceduren, jf. vilkår 12 følges, men med en opstartsperiode med maks. 30 % kildestyrke på 30 min. (trin 3) i stedet for 20 min. på grund af større kildestøj. 30 min.-perioden skal også benyttes ved gentagelse af trin 3 pga. observerede havpattedyr inden for 500 m. zonen.

15. Ved ikke-planlagte afbrydelser skal følgende procedure følges:

- Ved afbrydelse i mindre end 5 min.: Udstyr kan genstartes på fuld kildestyrke.
- Ved afbrydelse i 5-10 min.: Observere under afbrydelsen ved brug af MMO og PAM, om der er havpattedyr inden for 500 m. zone. Hvis det ikke er tilfældet, kan udstyr startes på fuld styrke. Hvis

havpattedyr forekommer, skal opstartsproceduren, jf. vilkår 12 følges fra trin 3, så der foretages opstart af kilden med maks. 30 % kildestyrke i 20 min. (sparker) eller 30 min. (3 x sparker).

- Ved afbrydelse i mere end 10 min.: Observation under afbrydelsen ved brug af MMO og PAM. Hvis havpattedyr ikke observeres, følges opstartsproceduren, jf. vilkår 12 fra trin 3, så der foretages opstart af kilden med maks. 30 % kildestyrke i 20 min. (sparker) eller 30 min. (3 x sparker). Hvis havpattedyr observeres under afbrydelsen, følges opstartsproceduren, jf. vilkår 12 fra trin 1.

16. Hvis tilladelsens miljøvilkår ikke vurderes at kunne overholdes, skal der hurtigst muligt tages kontakt til Energistyrelsen og foreslås en alternativ procedure, der i samme omfang sikrer hensynet til havpattedyr. Tilladelsen kan herefter først udnyttes, når Energistyrelsen har godkendt den alternative procedure.

Varsling og kontakt med andre myndigheder og Energistyrelsen

17. Indehaveren af tilladelsen skal selv indhente tilladelser i henhold til anden lovgivning, såfremt det er nødvendigt
18. Energistyrelsens tilladelse fritager ikke indehaveren af tilladelsen for at varsle relevante myndigheder, f.eks. Søfartsstyrelsen, Forsvarets Operationscenter (National Air Operations Centre (NAOC), tlf. +45 72811665), Miljøstyrelsen m.fl. om de konkrete undersøgelser på havet. Myndighederne skal desuden have mulighed for at få adgang til at være til stede ved alle undersøgelser, der foretages i henhold til denne tilladelse. Alle rimelige udgifter i forbindelse med rejse og ophold for disse repræsentanter skal afholdes af indehaveren af denne tilladelse, hvor rimeligheden af udgifterne såvel som forhold, der kan forsinke undersøgelserne, først aftales med og godkendes af Energistyrelsen.
19. Indehaveren af tilladelsen skal forud for opstart af forundersøgelserne informere Energistyrelsen og andre relevante myndigheder om de kontraherede entreprenører, samt kontaktpersoner og fartøjer involveret i forundersøgelserne på havet. I forlængelse heraf sender indehaveren en ansøgning til Geodatastyrelsen, som vil omfatte specifikationer af de benyttede fartøjer.
20. Det påhviler desuden indehaveren af tilladelsen at koordinere færdsel og evt. farvandsafspærring med andre myndigheder.

21. Bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 og skema til vurdering af sejladsikkerheden ved entreprenørarbejder til søs skal efterleves, og Søfartsstyrelsen skal underrettes i behørigt omfang.
22. Indehaveren af tilladelsen skal, jf. § 28 a, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 (Museumsloven), kontakte Slots- og Kulturstyrelsen, hvis der bliver gjort fund omfattet af § 28 a under forundersøgelserne, og hvor betingelserne i bestemmelsen er opfyldt. (Slots- og Kulturstyrelsen, Fortidsminder, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V, telefon: 33 95 42 00). Energinet bør endvidere indgå i en dialog med Slots- og Kulturstyrelsen og Moesgaard Museum med henblik på varetagelse af marinarkæologiske interesser i forbindelse med forundersøgelser til energiøen i Nordsøen.
23. De skibe, som benyttes til forundersøgelser, skal forinden deres aktiviteter søge information om aktiviteter i Forsvarets skyde- og øvelsesområder i undersøgelsesperioden og efterlevere retningslinjer herfor. Koordinering af Forsvarets aktiviteter i forundersøgelsesområdet, herunder i maj 2021 skal ske snarest og med ved henvendelse til National Air Operations Centre (NAOC), tlf. +45 72811665.
24. Efter nærmere aftale stiller Energinet relevante data til rådighed for Geodatastyrelsen og GEUS.

Overholdelse af tilladelses vilkår

25. Tilladelsen kan tilbagekaldes, såfremt nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.
26. Der kan pålægges bødestraf, jf. VE-lovens § 72, ved
  - Tilsidesættelse af vilkår i denne tilladelse
  - Undladelse af at afgive oplysninger omhandlet i § 59 i VE-loven
  - Afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller undladelse af at afgive oplysninger efter anmodning.

Klageadgang

Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 66 i VE-loven af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800, Viborg, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage>. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen om forundersøgelsestilladelse er meddelt.

Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Med venlig hilsen

Jonas Axelgaard
Kontorchef